

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002909

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-08-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №382 від 10.09.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чайка Ростислав Михайлович

2. Rostyslav M. Chaika

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: психологія

Дата захисту: 21-08-2024

Спеціальність за освітою: Прикладна математика

Місце роботи здобувача: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 74

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.81.21, 15.81.29

Тема дисертації:

1. Оптимізація психологічного процесу кар'єрного вибору ІТ-спеціалістів
2. IT specialists' career choice psychological process optimization

Реферат:

1. Дисертацію присвячено теоретичному обґрунтуванню й експериментальному вивченню психологічного процесу кар'єрного вибору ІТ-спеціалістів та умов його оптимізації. Дисертаційна робота зосереджена на дослідженні впливу психологічного процесу кар'єрного вибору (профілів прийняття кар'єрних рішень Гаті, складнощів прийняття кар'єрних рішень Гаті та самоефективності прийняття кар'єрних рішень) на кар'єрні результати (об'єктивний та суб'єктивний кар'єрний успіх і здатність до працевлаштування) ІТ спеціалістів. Також досліджувався широкий спектр чинників, що впливають на кар'єрний вибір ІТ-спеціалістів, включаючи індивідуальні особистісні риси, соціальне оточення, освітній та професійний досвід. Проведено теоретичний аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури, присвяченої темі дослідження. Визначено психологічний зміст і сутність понять «кар'єра», «кар'єрний вибір», «процес кар'єрного вибору» та «кар'єрний успіх»; виокремлено структурні компоненти та складники досліджуваних понять; здійснено

порівняльний аналіз основних теорій, підходів та моделей психології кар'єри. Сформовано визначення кар'єрного вибору, процесу кар'єрного вибору, здійснено теоретичний аналіз стану проблеми кар'єрного вибору, проведено порівняльний аналіз провідних теорій та моделей кар'єрного вибору. Встановлено складники процесу кар'єрного вибору та складники труднощів, котрі можуть виникати в особистості при здійсненні вибору кар'єри. Виокремлено демографічні, соціальні складники та особистісні риси, котрі впливають на кар'єрний вибір та кар'єрний успіх. Проаналізовано відмінності між об'єктивним кар'єрним успіхом, суб'єктивним кар'єрним успіхом та здатністю до працевлаштування як кар'єрними результатами. На підставі аналізу наукових джерел сконструйовано концептуальну модель складників кар'єрного вибору, чинників кар'єрного вибору, модераторів кар'єрного вибору та чинників впливу на результати кар'єрного вибору. Досліджено відомі в науковій літературі взаємозв'язки між соціально-демографічними чинниками кар'єрного вибору, особистісними рисами, складниками процесу кар'єрного вибору, самоефективністю прийняття кар'єрних рішень і залученістю в кар'єру, а також об'єктивним та суб'єктивним кар'єрним успіхом і здатністю до працевлаштування. Відповідно до теоретичного аналізу літератури, обрано методики та шкали для проведення емпіричної частини дослідження. Методологія дослідження включала використання кількісних методів. Здійснено переклад українською мовою та валідизацію наступних інструментів: Профілі прийняття кар'єрних рішень (Gati et al., 2010); Опитувальник складнощів прийняття кар'єрних рішень (Gati et al., 1996); Шкала самоефективності прийняття кар'єрних рішень, коротка форма (Betz et al., 1996); Шкала залученості в кар'єру (Hirschi et al., 2014); Шкала сприйняття здатності до працевлаштування (Rothwell & Arnold, 2007); Анкета суб'єктивного кар'єрного успіху (Shockley et al., 2016). Згідно з завданнями дослідження та концептуальною моделлю дослідження створено, апробовано й валідизовано опитувальник «Оптимізація психологічного процесу кар'єрного вибору ІТ-спеціалістів». Емпірично досліджено взаємовідносини між складниками кар'єрного вибору, та вплив процесної і соціально-когнітивної складової кар'єрного вибору на кар'єрні результати серед ІТ-фахівців, вплив соціальних і демографічних чинників, а також особистісних рис на кар'єрний вибір. Це дозволило отримати багатогранне розуміння процесу кар'єрного вибору, виявити ключові чинники, що впливають на цей процес, зрозуміти вплив процесу кар'єрного вибору на кар'єрні результати та розробити рекомендації для підтримки ефективного кар'єрного планування в ІТ-секторі. Доведено взаємозв'язок між процесом кар'єрного вибору та успішним розвитком кар'єри, вплив демографічних чинників та особистісних рис на процес кар'єрного вибору. Спираючись на результати констатувального етапу емпіричного дослідження щодо впливу складників успішного кар'єрного вибору ІТ-спеціалістів на кар'єрні результати, визначено самоефективність прийняття кар'єрних рішень, профілі прийняття кар'єрних рішень та складнощі прийняття кар'єрних рішень як ключові конструкти, що впливають на оптимізацію процесу кар'єрного вибору. Основні висновки емпіричного дослідження підкреслюють значення самоефективності прийняття кар'єрних рішень в самооцінці, інформації про професії та плануванні, а також подолання складнощів прийняття кар'єрних рішень з відсутністю інформації про професії, відсутністю інформації про процес прийняття кар'єрних рішень та подолання внутрішніх конфліктів в професійному виборі, вказуючи на необхідність розробки індивідуалізованих підходів у кар'єрному консультуванні.

2. The dissertation is devoted to the theoretical justification and experimental study of the process of career choice of IT specialists and its optimization. The dissertation is focused on the study of the influence of the career decision-making process (Gati's career decision-making profiles, Gati's career decision-making difficulties and career decision-making self-efficacy) on career results (objective and subjective career success and employability) of IT specialists. A wide range of factors influencing the career choice of IT specialists was also investigated, including individual personality traits, social environment, educational and professional experience. A theoretical analysis of the philosophical, pedagogical, and psychological literature dedicated to the research topic was conducted. The psychological content and essence of the concepts of «career», «career choice», and «career success» are determined; the structural components and constituents of the studied concepts are singled out, and a comparative analysis of the main theories, approaches, and models of career psychology was carried out. The definition of career choice was formed, a theoretical analysis of the state of the problem of career choice was

carried out, and a comparative analysis of leading theories and models of career choice was carried out. The components of the career decision-making process and the components of difficulties that may arise in an individual when making a career choice are established. The demographic, social, and personal components that influence career choice and career success are highlighted. The differences between objective career success, subjective career success, and employability as career outcomes are analyzed. Based on the scientific literature analysis, a conceptual model of determinants of career choice, components of career choice, moderators of career choice, and factors influencing the results of career choice was constructed. The relationships between socio-demographic factors and personal traits, components of the process and difficulties of career choice, self-efficacy of career decision-making and involvement in career, and objective and subjective career success, career success, and employability are studied in the scientific literature. According to the literature review, methods, and scales were selected for conducting the empirical part of the study. The research methodology included the use of quantitative methods. The following tools were translated into Ukrainian and validated: Career Decision-Making profiles (Gati et al., 2010), Career Decision-Making Difficulties (Gati et al., 1996), Career Decision-Making Difficulties, short form (Betz et al., 1996), Career Engagement Scale (Hirschi et al., 2014), Self-Perceived Employability Scale (Rothwell & Arnold, 2007), and Subjective Career Success Inventory (Shockley et al., 2016). According to the tasks of the research and the conceptual model of the research, the questionnaire "Psychological conditions for optimizing the career choice process of IT specialists" was created. The influence of social and demographic factors, as well as personal traits on career choice, relationships between the components of career choice, and the influence of the process and social-cognitive component of career choice on career results among IT specialists were empirically investigated. This made it possible to obtain a multifaceted understanding of the career choice process, identify key factors influencing this process, understand the impact of the career choice process on career outcomes, and develop recommendations to support effective career planning in the IT sector. The relationship between demographic factors, personal traits and social factors and the process of career choice, and the influence of the latter on successful career development, is proven. The main conclusions of the empirical study emphasize the importance of self-efficacy and the process in professional choice, indicating the need to develop individualized approaches in career counseling. The analysis of the factors of career choice revealed that, in addition to professional skills and knowledge, cognitive abilities, interpersonal interactions and social-cognitive processes, as well as planning and goal setting, play an important role in career choice. Based on the results of an empirical study on the components of a successful career choice of IT specialists, the self-efficacy of career decision-making, career decision-making profiles and career decision-making complexities were determined as key constructs influencing the optimization of the career choice process. The theoretical and methodological basis of the formative experiment was the conceptual ideas of scientists of systemic, activity, personal, and competence approaches to understanding the career choice of IT specialists.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Chayka, R., & Zelenin, V. (2024) Exploring the relationship between personality and subjective career success: a study of the big five traits among ukrainian it specialists. *Conhecimento & Diversidade*. 16 (41), 347–375. <https://doi.org/10.18316/rcd.v16i41.11504>

- 2. Чайка, Р. (2022). Порівняльний аналіз української та світової наукової літератури з організаційної психології в 2015-2022 роках. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. 19 (64), 68-79. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2022.19\(64\).07](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2022.19(64).07)
- 3. Чайка, Р. (2023). Соціально-психологічні чинники кар'єрного вибору українських ІТ-спеціалістів в умовах війни. Габітус. 1 (45), 206-213. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.45.34>
- 4. Чайка, Р. (2023). Дослідження кар'єрних переходів українських ІТ-проектних менеджерів на перше місце роботи. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія. 1 (17), 75-82. [https://doi.org/10.17721/BPSY.2023.1\(17\).11](https://doi.org/10.17721/BPSY.2023.1(17).11)
- 5. Chayka, R. (2024). Relationship between objective and subjective career success and their characteristics: a comprehensive analysis in the ukrainian it sector. Організаційна психологія. Економічна психологія. 1 (31), 124-135. <https://doi.org/10.31108/2.2024.1.31.11>
- 6. Чайка, Р. (2024). Взаємовідносини між Профілями прийняття кар'єрних рішень та Складнощами прийняття кар'єрних рішень. Габітус. 2 (58), 212-215 <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.58.35>
- 7. Чайка, Р. (2024). Взаємовідносини між самоефективністю прийняття кар'єрних рішень та складнощами прийняття кар'єрних рішень Гаті. Наукові інновації та передові технології. 3 (31), 1382-1390. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-3\(31\)-1382-1389](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-3(31)-1382-1389)
- 8. Чайка, Р. (2024). Огляд літератури з консалтингу труднощів прийняття кар'єрних рішень Гаті. Перспективи та інновації науки. 3 (37), 1057-1066 [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-1057-1065](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-1057-1065)
- 9. Чайка, Р. (2024). Огляд літератури з консалтингу самоефективності прийняття кар'єрних рішень. Наукові перспективи. 3 (45), 1319-1327 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3\(45\)-1319-1326](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3(45)-1319-1326)
- 10. Чайка, Р. (2024) Переклад та валідація шкали «Профілі прийняття кар'єрних рішень» для української аудиторії. Перспективи та інновації науки. 4 (38), 1098-1107. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)-1098-1106](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38)-1098-1106)
- 11. Чайка, Р. (2024) Переклад та валідація шкали «Складнощі прийняття кар'єрних рішень» для української аудиторії. Перспективи та інновації науки. 4 (38), 1107-1115. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)-1107-1115](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38)-1107-1115)
- 12. Чайка, Р. (2024) Переклад та валідація шкали «Сприйняття здатності до працевлаштування» для української аудиторії. Перспективи та інновації науки. 4 (38), 1115-1123. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)-1115-1123](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38)-1115-1123)
- 13. Чайка, Р. (2024) Переклад та валідація шкали «Самоефективність прийняття кар'єрних рішень» для української аудиторії. Наукові перспективи. 4 (46), 1443-1453 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-1443-1452](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-1443-1452)
- 14. Чайка, Р. (2024) Переклад та валідація шкали «Інвентар суб'єктивного кар'єрного успіху» для української аудиторії. Наукові перспективи. 4 (46), 1453-1464 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-1453-1463](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-1453-1463)
- 15. Чайка, Р. (2024) Переклад та валідація шкали «Залученість в кар'єру» для української аудиторії. Наукові перспективи. 4 (46), 1464-1473 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-1464-1472](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-1464-1472)
- 16. Чайка, Р. (2024). Теоретичний аналіз проблеми консалтинга базованого на профілях прийняття кар'єрних рішень Гаті. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. 23 (68), 124-137. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series12.2024.23\(68\).12](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series12.2024.23(68).12)
- 1. Зеленін, В. В., & Чайка, Р. М. (2023). Розвиток самоефективності прийняття кар'єрних рішень українських фахівців по роботі з даними. ББК 88я43 П-86 Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради факультету психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, 52. <https://enquir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/41170/psykholohichni%20poshuky.pdf?sequence=1> .
- 2. Чайка, Р.М. (2024). Складники суб'єктивного кар'єрного успіху в кар'єрній психології. Лідерство і обдарованість: сучасний науковий дискурс і освітня практика : матеріали Всеукраїнської науково-

практичної онлайн конференції, м. Київ, 14–19 лютого 2024 р. Інститут обдарованої дитини НАПН України. Київ, 2024. 953–956.

- 3. Чайка, Р.М. (2024). Залученість в кар'єру – новий концепт кар'єрної психології. Методологія сучасних наукових досліджень: матеріали Ювілейної XX Науково-практичної конференції молодих учених, м. Харків, 22-23 лютого 2024 року. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Київ, 2024. 11-31.
- 4. Чайка, Р.М. (2024). Самоефективність прийняття кар'єрних рішень: чинники та похідні. Теорія модернізації в контексті сучасної світової науки: матеріали II Міжнародної наукової конференції, м. Ужгород, 1 березня, 2024р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. 207-209 <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/01.03.2024/54>
- 5. Чайка, Р.М. (2024). Складнощі при прийнятті кар'єрних рішень: чинники та складники. Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень: збірник наукових праць з матеріалами VI Міжнародної наукової конференції, м. Вінниця, 8 березня, 2024р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. 212-213. <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/08.03.2024/55>
- 6. Чайка, Р.М. (2024). Профілі прийняття кар'єрних рішень та їх складники.: Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: 2024 рік: матеріали XLII міжнарод. наук.-практ. конф., м. Мілан (Італія), 07 березня 2024 р. / Видавнича група «Наукові перспективи», 2024. 195–197.
- 7. Чайка, Р.М. (2024). Вплив статі на показники об'єктивного кар'єрного успіху серед ІТ-спеціалістів / Матеріали II науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні дослідження в галузі гуманітарних і природничих наук», м. Запоріжжя, 23–24 лютого 2024 р. / Видавництво «Молодий вчений». Одеса, 2024. 112-116.
- 8. Чайка, Р.М. (2024). Вплив віку та статі на суб'єктивний кар'єрний успіх серед українських it-спеціалістів. The 7th International scientific and practical ' conference "Professional development: theoretical basis and innovative technologies", Paris, 20-23 February 2024. International Science Group. 2024. 427 p. (p. 312).
- 9. Чайка, Р.М. (2024). Socio-psychological factors of productivity of Ukrainian IT specialists in war conditions. Science and society: modern trends in a changing world. : Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference., Vienna, 19-21 February 2024. Vienna, 2024. P. 218-222. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mizhнародna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-and-society-modern-trends-in-a-changing-world-19-21-02-2024-viden-avstriya-arhiv>
- 10. Чайка, Р.М. (2024). Вплив попереднього досвіду роботи поза ІТ-галуззю на кар'єрний успіх в ІТ галузі. Нотатки сучасної науки: електронний мультидисциплінарний науковий часопис. № 13. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2024. 29-30 https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/nsn_13.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федоренко Алла Федорівна

2. Alla F. Fedorenko

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8180-4494

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=5tIyCOwAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балахтар Валентина Візиторівна

2. Valentyna V. Balakhtar

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6343-2888

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карамушка Людмила Миколаївна

2. Ludmyła M. Karamushka

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0622-3419

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226294558>;

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226294558>;

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=8FnhFioAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лозовецька Валентина Терентіївна

2. Valentyna T. Lozovetska

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5817-9259

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=7OfikxYAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ханецька Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Khanetska

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9767-5116

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=NYLnRPkAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Рідей Наталія Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Рідей Наталія Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна